

Respons

Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordøstlige regionen - oppdatering

- Utvikling og endring i konfliktmønster og konfliktnivå etter november 2017

Bakgrunn

I november 2017 publiserte Landinfo (Landinfo 2017) et temanotat om sikkerhetssituasjonen i den nordøstlige regionen.¹ Notatet gir en utførlig beskrivelse av konfliktmønsteret og konfliktnivået i regionen, blant annet med henblikk på hvordan sikkerhetssituasjonen påvirker sivilbefolkningen.

Denne responsen bygger på ovennevnte temanotat, og gir en kortfattet redegjørelse for utviklinger og eventuelle endringer i sikkerhetssituasjonen i regionen fra november 2017 til publiseringsdato. Responsen bygger blant annet på informasjon fra nyhetsmedier, nasjonale og internasjonale organisasjoner som er til stede i Afghanistan, tenketanker og forskere.

United Nations Assistance Mission to Afghanistan (UNAMA) rapporterer særskilt om sikkerhetssituasjonen for sivilbefolkningen, og deres informasjon danner et viktig grunnlag for responsen. Det presenteres også tall og informasjon om internt fordrevne som følge av konflikten i regionen.

Når det gjelder utfordringer knyttet til kildetilfang og rapportering om sikkerhetssituasjonen i Afghanistan, vises det i sin helhet til redegjørelsen som er gitt i temanotatet av november 2017.

Utviklingen i sikkerhetssituasjonen i den nordøstlige regionen

Deler av den nordøstlige regionen ligger i fjellrike områder som i vintermånedene preges av kulde, snø og begrenset framkommelighet. Tradisjonelt har dette påvirket opprørsaktiviteten, og slik har det også vært i år. Med unntak av den nordvestlige provinsen Kunduz, hvor

¹ For en oversikt over Afghanistans regioner og provinser, se OCHAs (2014) kart her:

https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/afg_administrative_divisions_201401JAN02_A0_low_res.pdf.

konfliktnivået har vært høyt i hele rapporteringsperioden, er det i vintermånedene rapportert om relativt lite konfliktrelatert vold ellers i regionen. I løpet av våren, og særlig etter at Taliban kunngjorde oppstart av årets våroffensiv, har opprørsaktiviteten og antall sikkerhetshendelser økt.

I tillegg til å angripe mål som representerer myndigheter og internasjonal tilstedeværelse, har opprørerne i rapporteringsperioden også angrepet infrastruktur, blant annet kraftledninger (Salaam Times 2018). Sivilbefolkningens tilgang til elektrisitetsforsyning og mobilnett påvirkes av opprørernes tilstedeværelse og aksjoner. I provinsene Baghlan og Kunduz skal Taliban ha truet mobilselskaper til å suspendere mobiltjenester om natten slik at afghanske og internasjonale styrker ikke skal være i stand til å spore dem. Det er videre rapportert at Taliban tar betalt for elektrisitet i områdene de kontrollerer, eller der de har tilnærmet full kontroll. Myndighetene har begrenset tilgang til slike områder og har derfor få muligheter til å stoppe praksisen (Institute for War and Peace Reporting 2018; Sapai 2018).

Opprørsgrupper har stor tilstedeværelse i regionen og har vist at de har kapasitet til å aksjonere både i rurale og mer urbane områder (se Landinfo 2017). Likevel er antallet sikkerhetshendelser i regionen – i en afghansk kontekst – relativt lavt. I 2017 representerte den nordøstlige regionen drøyt fem prosent av de registrerte sikkerhetshendelsene på landsbasis. I alle provinsene i regionen preges konfliktmønsteret av bakkekamper, som utgjør nesten 60 prosent av alle rapporterte sikkerhetshendelser. IEDer utgjør om lag ti prosent av de registrerte hendelsene. Selvmordsangrep og komplekse, høyprofilerte angrep benyttes i svært liten grad i den nordøstlige regionen (internasjonal organisasjon, e-post 2018).

Selv om afghanske sikkerhetsstyrker har betydelig fokus på regionen, er Afghan National Security Forces (ANSF) sine ressurser begrenset. I store områder, særlig i rurale områder med liten strategisk betydning, er sikkerhetspersonell knapt til stede. Dette svekker befolkningens tro på statsbyggingsprosjektet og tiltro til myndighetene. I rapporteringsperioden har det blitt gjennomført klareringsoperasjoner i flere områder i regionen, men effekten av operasjonene har vært svært kortvarig og har ikke medført varig og vesentlig endring i maktforholdene i de aktuelle områdene etter at operasjonene er avsluttet.

Den nordøstlige regionen grenser til Sentral-Asia, Pakistan og Kina. I tillegg til Taliban, som fortsatt er den ledende opprørsgruppen, opererer også utenlandske krigere i nordøst. Det er ikke rapportert om at Daesh² har aksjonert i regionen. Opprørsgruppene, både de nasjonale og utenlandske, har i perioden det rapporteres for blitt bekjempet med luftangrep i alle regionens provinser. Geografiske og klimatiske forhold bidrar til fare for feilbombing, og faren for at sivile blir skadelidende som følge av luftangrep er derfor større i den nordøstlige regionen enn i andre områder.

Kunduz

En velinformert samtalepartner (samtale i Kabul, april 2016) beskrev for et par år siden Kunduz som et av episentrene for konflikten i landet. Slik synes det fortsatt å være. Kunduz har høy

² Islamic State in Iraq and the Levant - Khorasan Province (ISIL-KP), Islamic State Khorasan Province (ISKP) og Daesh er alle navn ulike kilder benytter på bevegelsen. I Afghanistan brukes hovedsakelig det arabiske akronymet Daesh. Det blir også benyttet gjennomgående i denne responsen.

prioritet for alle parter i konflikten, provinsen har stor tilstedeværelse av både opprørere og sikkerhetspersonell, og det rapporteres om relativt mange sikkerhetshendelser.

I motsetning til de øvrige provinsene i regionen, har konfliktnivået vært stabilt høyt i hele perioden det her rapporteres for. Dette har åpenbart sammenheng med konfliktmønsteret i provinsen, men det er også en faktor at Kunduz skiller seg geografisk og klimatisk fra regionens øvrige provinser, i og med at bare 20 prosent av provinsen er definert som «mountainous» eller «semi-mountainous» (Naval Postgraduate School u.d.).

Konfliktmønster og konfliktnivå

FNs generalsekretær understreket i sin kvartalsrapportering til sikkerhetsrådet i februar 2018 at Kunduz er under sterkt press fra opprørsgrupper (UN Secretary-General 2018, s. 5). Mange distriktssentre har over tid vært truet og det er bekymring for at Kunduz by igjen skal falle til Taliban, slik tilfellet var i september 2015. Taliban har godt trente krigere utplassert i provinsen, krigere som skal ha tilgang til bedre utstyr og våpen enn det Talibans kadre normalt har (Hamid 2018b). Dette indikerer at Kunduz er et høyt prioritert område for Taliban, og at det antagelig er planlagt offensive operasjoner i provinsen.

Situasjonen er flytende, og det kan være vanskelig å fastslå hvem som til enhver tid har reell kontroll i et distrikt eller område. Ifølge US Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR) er fem av Kunduz-provinsens sju distrikter under innflytelse av opprørere, mens to distrikter er definert å være omstridte (SIGAR 2018, s. 11). Det ble i 2017 registrert i underkant av 600 sikkerhetshendelser i provinsen (internasjonal organisasjon, e-post 2018). I likhet med regionen for øvrig, handler konflikten om territoriell kontroll. En betydelig andel av de registrerte hendelsene er direkte trefninger mellom opprørere og sikkerhetsstyrker eller myndighetsvennlige militser. Det rapporteres om høye tapstall på begge sider, i tillegg til at sivile også rammes som tilfeldige ofre (Pajhwok Afghan News 2018a).

Det rapporteres om et høyt konfliktnivå i alle provinsens distrikter, men ifølge en internasjonal kilde (e-post 2018) syntes konfliktnivået jevnt over å være noe lavere i distriktene Qala-e Zal og Ali Abad enn de øvrige distriktene. Situasjonen er imidlertid labil og kan raskt endre seg. I slutten av april 2018 kom årets første angrep på et av provinsens distriktssentre; det nevnte Qala-e Zal falt til Taliban etter flere dager med harde kamper (Reuters 2018a). Så vidt Landinfo er kjent med, er sikkerhetsstyrkene nå tilbake i distriktssenteret (internasjonal kilde, e-post 2018).

Flest hendelser registreres i distriktet Kunduz, som Kunduz by utgjør en del av. Også i et annet distrikt, Dasht-e Archi, har Taliban over tid har stått svært sterkt. Opprørsgruppen har flere treningsleirer i sistnevnte distrikt, og med unntak av sikkerhetsstyrkene, er myndighetene i liten grad til stede (Hamid 2018a).

I 2017 var det bare provinsene Helmand og Nangarhar som hadde flere registrerte luftangrep enn Kunduz (internasjonal organisasjon, e-post 2018). Den omfattende bruken av luftangrep har fortsatt i 2018.

Luftangrepet 2. april

Afghanske militære styrker gjennomførte den 2. mai 2018 et luftangrep som angivelig var rettet mot en samling høytstående Taliban-ledere, blant annet enkelte medlemmer av Quetta-shuraen.

De var samlet til en religiøs seremoni på en madrassa i Dasht-e Archi-distriktet. UNAMA har utarbeidet en spesialrapport om hendelsen, som konkluderer med at 36 personer ble drept og 71 skadd i angrepet. Av disse var en stor andel barn. UNAMA understreker at de ikke kan bekrefte eller avkrefte om ofrene var sivile eller hvorvidt de hadde tilknytning til Taliban. Det ble brukt både raketter og tunge maskingeværer i angrepet (UNAMA 2018).

Hendelsen har fått stor oppmerksomhet både nasjonalt og internasjonalt. Taliban har også brukt hendelsen i erklæringen om årets våroffensiv og på den bakgrunn manet de til innsats under årets kampsesong:

The difference is that in the previous years of occupation, mainly Mujahidin, civilian people and rural areas were the prime targets of the aerial and ground attacks of foreign occupying force but now mosques, religious educational centers and their innocent students have been added to the list and the indiscriminate bombardment of a religious madrassa in Dast-i-Archi district of Kunduz province is an instance at hand (Islamic Emirate of Afghanistan 2018).

Sivile ofre som følge av konfliktrelatert vold

Kunduz er blant de ti provinsene i Afghanistans som har det høyeste antallet sivile ofre. I andre halvår 2017 registrerte UNAMA 187 sivile ofre som følge av konflikten i provinsen, hvorav 54 ble drept og 133 skadet. Sammenlignet med første halvår 2017, var det i andre halvår en marginal reduksjon i antallet sivile ofre fra 190 til 187 ofre (UNAMA & OHCHR 2018, s. 67; UNAMA & OHCHR 2017, s. 72).

I 2017 som helhet registrerte UNAMA 377 sivile ofre i Kunduz-provinsen, hvorav 93 ble drept og 284 skadet. Dette representerte en markant reduksjon på 41 prosent sammenlignet med foregående år (2016). Bakkekamper forårsaket fortsatt flest sivile ofre i provinsen, selv om det var en reduksjon i antallet sammenlignet med 2016. Etter bakkekamper fulgte luftangrep og bruk av IEDer (Improvised Explosive Device). Til sammen ble 27 sivile drept og 132 såret som følge av bakkekamper/kryssild, mens 43 ble drept og 66 skadet i luftangrep (UNAMA & OHCHR 2018, s. 21, 45, 67).

Ifølge nyhetsmediet Pajhwok News har 300 av provinsens totalt 500 skoler tidvis vært stengt. Årsaken skal angivelig ha vært at lærere ikke fikk lønn på seks måneder fordi Taliban motsatte seg at lønnen ble utbetalt gjennom banksystemet (Kakar 2018). Stammeledere forhandlet i april 2018 fram en avtale slik skolene igjen kunne åpne da det nye skoleåret startet etter feiringen av persisk nyttår (Ashrafi 2018).³ Det foreligger ingen informasjon om at skolene stenges fordi Taliban er motstander av at barn i provinsen går på skole.

Internt fordrevne

Ifølge OCHA ble 20 608 personer fordrevet fra hjemmene sine i Kunduz-provinsen i perioden fra 1. desember 2017 til 3. mai 2018. Samtlige av disse er, ifølge OCHAs tall, fordrevet innad i eget distrikt eller provins.

Majoriteten er fordrevet i eget distrikt eller har tatt opphold i Kunduz-distriktet. Om lag 7400 personer ble fordrevet fra hjemmene sine i Imam Sahib-distriktet, hvorav den absolutte

³ Persisk nyttår feires 21. mars.

majoriteten tok opphold andre steder i hjemdistriktet. Også i Qala-e-Zal-distriktet er 4347 fordrevet internt i distriktet. Kunduz-distriktet mottok 5775 personer fra nabadistriktet Char Dara (av totalt 6860 fordrevne) (OCHA 2018).

Baghlan

Det er rapportert om relativt lavt konfliktnivå i Baghlan-provinsen i perioden som det her rapporteres for. I april 2018, og etter at Taliban annonserte at kampsesongen – den såkalte våroffensiven – hadde startet, har intensiteten i konflikten økt, og det vært en stigning i antall rapporterte hendelser, særlig på veinettet.

Konfliktmønster og konfliktnivå

Antallet sikkerhetshendelser i Baghlan er betydelig lavere enn i Kunduz, men høyere enn i de to øvrige provinsene i regionen, Takhar og Badakshan. Konfliktmønsteret kjennetegnes av konfrontasjoner mellom Taliban og sikkerhetsstyrker. Bakkekamper utgjorde i 2017 nesten 70 prosent av de rapporterte hendelsene i provinsen, hvilket er en andel som ligger noe høyere enn i de øvrige provinsene i regionen. En stor andel av hendelsene skjer på veinettet, ofte ved at Taliban angriper sikkerhetsstyrkenes kontrollposter eller patruljer. I april 2018 ble det rapportert om kamper mellom sikkerhetsstyrker og Taliban (internasjonal organisasjon, e-post 2018). Det er fortsatt betydelige forskjeller på intensiteten i konflikten i de vestlige og østlige distriktene i provinsen; de etnisk sammensatte distriktene i vest har gjennomgående et høyere konfliktnivå enn de østlige distriktene, der befolkningen i all hovedsak er hazara og tadsjikere (se Landinfo 2015, s. 4).

Selv om det var rapportert om relativt lite opprørsaktivitet i vintermånedene, ble det i januar 2018 gjennomført en klareringsoperasjon i regi av sikkerhetsstyrkene i og rundt provinshovedstaden Pul-e Khumri. Offensiven, som pågikk over flere uker, skal ha medført at flere med tilknytning til Taliban ble drept, og enkelte av de drepte beskrives å være nøkkelmedlemmer (TOLO News 2018a).

Taliban har fortsatt full kontroll i distriktet Dahana-e Ghor, helt vest i provinsen. Ifølge SIGAR har myndighetene kontroll i det sørlige Andarab-distriktet, mens de øvrige distriktene vurderes som omstridte (SIGAR 2018, s. 5, 6). Selv om myndighetene kontrollerer distriktssentrene, har Taliban stor grad av bevegelsesfrihet og kontroll utenfor distriktssentrene i flere av provinsens distrikter, blant annet i Dushi og Baghlan-e Jadid. Slik var også situasjonen i det sørvestlige distriktet Tala Wa Barfak. Den 9. mai 2018 meldte nyhetsmedier at distriktet hadde falt til Taliban, som beslagla store mengder våpen og ammunisjon, i tillegg til biler. Om lag hundre menn fra sikkerhetsstyrken ble rapportert forsvunnet (Shirzai 2018; Pajhwok 2018b). Den 19. mai 2018 meldte nyhetsmedier at ANSF hadde gjenerobret distriktssenteret (Muhammad 2018b).

Etter at våroffensiven var annonsert og startet den 25. april 2018, gjennomførte Taliban fem angrep på et halvt døgn på hovedveinettet, hvorav brorparten av hendelsene inntraff på hovedveinettet mellom Kabul og Mazar-e Sharif/Kunduz (internasjonal kilde, e-post 2018). Taliban har angrepet kontrollposter, og ifølge nyhetsmedier har det forekommet at hovedveien til Kabul i perioder har vært stengt for trafikk (TOLO News 2018b).

I likhet med tidligere, er det rapportert om kidnappinger eller forsøk på kidnappinger i provinsen. Et mislykket kidnappingsforsøk i februar 2018 av to ingeniører i distriktet Tala Wa

Barfak resulterte i at flere talibanere ble drept og såret (Muhammad 2018a). Første uka i mai 2018 ble sju ingeniører fra India og deres afghanske sjåfør kidnappet i utkanten av provinshovedstaden. Det fremstår uklart hvem som står bak kidnappingen og om den primært er kriminelt motivert (BBC News 2018). Landinfo har ikke konkret kunnskap om status i kidnappingssaken.

Sivile ofre som følge av konfliktrelatert vold

I andre halvår 2017 registrerte UNAMA 117 sivile ofre som følge av konflikten i Baghlan, hvorav 36 ble drept og 81 skadet. Sammenlignet med første halvår i 2017, var det i andre halvår en økning i antallet sivile ofre fra 105 til 117 (UNAMA & OHCHR 2018, s. 67; UNAMA & OHCHR 2017, s. 72).

I 2017 som helhet registrerte UNAMA 222 sivile ofre i Baghlan-provinsen, hvorav 66 ble drept og 156 skadet. Sammenlignet med foregående år, representerte dette en reduksjon på 38 prosent. Bakkekamper forårsaket flest sivile ofre i provinsen, etterfulgt av etterlatte udetonerte eksplosiver og målrettede drap (UNAMA & OHCHR 2018, s. 67).

Internt fordrevne

Ifølge OCHA ble 3178 personer fordrevet fra hjemmene sine i Baghlan-provinsen i perioden fra 1. desember 2017 til 3. mai 2018. Samtlige av disse ble fordrevet innad i Pul-e Khumri-distriktet (OCHA 2018).

Takhar

Situasjonen i Takhar preges av hendelser som finner sted i naboprovinsen Kunduz, hvor konfliktnivået over tid har vært svært høyt. De mest omstridte distriktene i Takhar ligger i grenseområdene til naboprovinsene Kunduz og Baghlan.

Konfliktmønster og konfliktnivå

I motsetning til de andre provinsene i regionen, har ikke Taliban full kontroll i noen av provinsens 17 distrikter. Som tidligere rapportert (se Landinfo 2017, s. 22, 23) har Taliban mindre fotfeste i Takhar enn i de øvrige provinsene i regionen. Slik er det fortsatt, men i perioden det her rapporteres for, har det vært svingninger i konfliktnivået i Takhar. Det rapporteres om enkeltstående offensiver på avgrensede geografiske områder, men uten at det fører ikke til varige endringer i maktforholdene.

Den 12. desember 2017 gjennomførte Taliban et koordinert angrep flere steder i provinsen. De erobret kontrollposter og landsbyer i distriktene Dasht-e Qala og Khawja Bahawuddin. Sikkerhetspersonellet trakk seg midlertidig ut av området uten kamp, noe som ifølge en internasjonal kilde er vanlig i dette området. Provinshovedstaden Taloqan ble angrepet med håndvåpen og bombekastere (Pajhwok Afghan News 2017; internasjonal kilde, e-post 2017).

I mars 2018 gjennomførte Taliban nok en offensiv, denne gang i provinsens Khawja Ghar-distrikt. Opprørerne kom fra Dasht-e Archi-distriktet i Kunduz. Ifølge nyhetsmedier ble minst 17 sikkerhetspersonell drept, mens Talibans talsmann (som gjengitt i Pajhwok) hevdet at et enda høyere antall på 29 medlemmer av sikkerhetsstyrken var drept (Pajhwok Afghan News 2018). En oversikt utarbeidet av Pajhwok gjenspeiler det høye konfliktnivået i provinsen i mars

2018; Takhar var blant de ti provinsene i landet med flest registrerte hendelser i den måneden (Erfanyar 2018).

Det høye konfliktnivået i mars 2018 er ikke representativt for Takhar. I 2017 var antallet sikkerhetshendelser, i en afghansk kontekst, relativt lavt, og provinsen var blant de ti provinsene i landet med lavest antall registrerte hendelser. Sammenlignet med Kunduz, som er den mest omstridte provinsen i regionen, utgjorde antallet sikkerhetshendelser i Takhar om lag en tredjedel av det som var tilfelle i Kunduz. I likhet med de øvrige provinsene i regionen, er det bakkekamper som utgjør det stor volumet av de registrerte hendelsene, nærmere 60 prosent (internasjonal organisasjon, e-post 2018).

Det er særlig i distriktene som grenser til Kunduz at det foregår konfliktrelatert aktivitet, eksempelvis Khawja Ghar-distriktet som grenser til det omstridte Dasht-e Archi i Kunduz. Opprørere tar seg over grensen fra Kunduz, hvor de er presset og forekomsten av luftangrep er høy. Bakgrunnen er delvis å søke ly fra konflikten, men også for å gjennomføre opprørsaktivitet, og på den måten vise handlekraft i regionen. Det er imidlertid Taloqan-distriktet, som både har provinshovedstaden, i tillegg til at hovedveien fra Kunduz går gjennom distriktet, som har det høyeste antallet registrerte hendelser i provinsen (internasjonal kilde, e-post 2018).

Sivile ofre som følge av konfliktrelatert vold

I andre halvår 2017 registrerte UNAMA 45 sivile ofre som følge av konflikten i Takhar, hvorav 12 ble drept og 33 skadet. Sammenlignet med første halvår i 2017, var det i andre halvår en reduksjon i antallet sivile ofre fra 53 til 45 (UNAMA & OHCHR 2018, s. 67; UNAMA & OHCHR 2017, s. 72).

I 2017 som helhet registrerte UNAMA 98 sivile ofre i Takhar-provinsen, hvorav 36 ble drept og 62 skadet. Sammenlignet med foregående år, representerte dette en reduksjon på åtte prosent. Bakkekamper forårsaket flest sivile ofre i provinsen, etterfulgt av etterlatte udetonerte eksplosiver og luftangrep (UNAMA & OHCHR 2018, s. 67).

Internt fordrevne

Ifølge OCHA ble om lag 8000 personer fordrevet fra hjemmene sine i Takhar-provinsen i perioden fra 1. desember 2017 til 3. mai 2018. Samtlige av disse er fordrevet fra det nordvestlige Darqad-distriktet. En stor andel av de fordrevne har tatt opphold i eller i nærheten av eget distrikt, mens i underkant av to tusen fordrevne har reist til provinshovedstaden Taloqan (OCHA 2018).

Badakshan

Badakshan er en fjellrik provins. Vinteren er kald med nedbør i form av snø, hvilket medfører begrenset framkommelighet på grunn av snø, skred og stengte veier. På grunn av klima og topografi er det betydelige sesongmessige variasjoner i opprørsaktiviteten, og normalt er opprørsaktiviteten begrenset i vintermånedene. Slik har det også vært i 2017/2018.

Da været ble varmere og snøen forsvant, tok opprørsaktiviteten seg opp. Fra medio mars 2018, og særlig etter at Taliban annonserte våroffensiven, er det rapportert om kamper og væpnede aksjoner i flere distrikter.

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordøstlige regionen - oppdatering

Konfliktmønster og konfliktnivå

Badakshan er den provinsen i den nordøstlige regionen som har færrest registrerte sikkerhetshendelser. I en afghansk kontekst er det totale volumet av sikkerhetshendelser i provinsen relativt lavt, i gjennomsnitt tre i uka – men altså med store sesongmessige variasjoner. I 2017 forårsaket bakkekamper brorparten av sikkerhetshendelsene, om lag 67 prosent av de registrerte hendelsene, mens IEDer forårsaket ti prosent (internasjonal organisasjon, e-post 2018).

Taliban har betydelig tilstedeværelse i provinsen, og har siden 2015 hatt full kontroll i to av provinsens 28 distrikter; de sørøstlige distriktene Warduj og Yamgan (Landinfo 2017, s. 20). Taliban kontrollerer fortsatt de to distriktene.

Kohistan ligger nord for provinshovedstaden, og er et distrikt som lenge har vært ansett som stabilt og med få rapporterte sikkerhetshendelser. Den 3. mai 2018 falt distriktet til Taliban etter flere dager med harde kamper (Reuters 2018b). I motsetning til situasjonen i Warduj og Yamgan, ble Kohistan raskt gjenerobret av myndighetene. Ifølge en talsmann for innenriksministeriet (som gjengitt i TOLO News 2018) tok myndighetene tilbake kontrollen over distriktet i en motoffensiv etter kun et par dager (TOLO News 2018c). Ifølge en internasjonal kilde (e-post 2018) har Taliban igjen angrepet distriktssenteret, og i skrivende stund er situasjonen i distriktet uavklart.

Jurm-distriktet er et geografisk og strategisk viktig distrikt fordi det ligger mellom Warduj og Yamgan. Distriktet er omstridt med stor tilstedeværelse av opprørere. I mars/april 2018 forflyttet ANSF store ressurser, flere hundre mann, til Jurm-distriktet for å gjennomføre en klareringsoperasjon i den hensikt å drive opprørerne ut av distriktet. Et titalls opprørere skal ha blitt drept, men ingenting tyder på at «Operation Nusrat», som er del av en landsdekkende operasjon, har medført varige endringer i maktforholdene i distriktet. Det rapporteres om sivile ofre i operasjonen (Ahmadi 2018; Tanha 2018; internasjonal kilde e-post 2018).

Også fra Teshkan-distriktet vest i provinsen rapporteres det om harde kamper. Taliban tok seg i slutten av april 2018 over fjellet fra det opprørskontrollerte Yamgan-distriktet, hvor de oppholder seg uten å bli militært utfordret. Taliban angrep flere kontrollposter og landsbyer i Teshkan. Ifølge nyhetsmedier ble sikkerhetspersonell drept og mange forlot sine poster (Reuters 2018b). Det foreligger ikke rapporter eller informasjon som indikerer at distriktet på noe tidspunkt falt til Taliban.

Både amerikanske og afghanske luftstyrker har gjennomført flere luftangrep mot nasjonale og utenlandske militante grupper i Badakshan. Høye og bratte fjell kombinert med utfordrende klimatiske forhold, var medvirkende til at det i 2017 ble gjennomført få luftangrep i provinsen. I 2018 rapporteres det om at både amerikanske og afghanske styrker har gjennomført flere luftangrep. I januar 2018 skal 15 militante fra Tadsjikistan ha blitt drept i et luftangrep i Jurm-distriktet og i februar 2018 gjennomførte amerikanerne luftangrep, som angivelig var rettet mot utenlandske militante grupper. Det hevdes fra amerikansk hold at det finnes «anti-kinesiske militante uighur-miljøer» i Badakshan. Analytikere ved tenketanken Afghanistan Analysts Network (AAN) bestrider at det foreligger bevis for at militante uighurer har treningsleire i provinsen (Khaama Press 2018; Callahan & Marty 2018).

Sivile ofre som følge av konfliktrelatert vold

Mens Kunduz er blant Afghanistans ti provinser med høyest antall sivile ofre, er Badakshan blant de åtte provinsene som er registrert med lavest antall sivile ofre. I andre halvår 2017 registrerte UNAMA 30 sivile ofre som følge av konflikten i Badakshan, hvorav sju ble drept og 23 skadet. Sammenlignet med første halvår 2017, var det i andre halvår en marginal reduksjon i antallet sivile ofre, fra 31 til 30 ofre (UNAMA & OHCHR 2018, s. 67; UNAMA & OHCHR 2017, s. 72).

I 2017 som helhet registrerte UNAMA 61 sivile ofre i Badakshan-provinsen, hvorav 21 ble drept og 40 skadet. Sammenlignet med foregående år (2016) representerte dette en reduksjon på hele 64 prosent. Bakkekamper forårsaket flest sivile ofre i provinsen, etterfulgt av IEDer og målrettede drap (UNAMA & OHCHR 2018, s. 67).

Internt fordrevne

Ifølge OCHA ble 5453 personer fordrevet fra hjemmene sine i Badakshan i perioden fra 1. desember 2017 til 3. mai 2018. Samtlige av disse er, ifølge OCHAs tall, fordrevet innad i eget distrikt eller provins.

Om lag 2800 personer ble fordrevet fra hjemmene sine i Jurm-distriktet, ingen av disse reiste ut av hjemdistriktet. Om lag tusen personer har forlatt det Taliban-kontrollerte Warduj-distriktet og tatt opphold i provinshovedstaden Fayzabad. I tillegg er om lag 850 personer fra Kohistan-distriktet fordrevet til Fayzabad. Om lag 770 personer er fordrevet internt i Teshkan-distriktet (OCHA 2018).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- Ahmadi, N. (2018, 1. april). 27 insurgents killed in Badakhshan operation. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/27-insurgents-killed-badakhshan-operation> [lastet ned 4. mai 2018]
- Ashrafi, N. (2018, 25. april). All schools reopened in Kunduz. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/all-schools-reopened-kunduz-ministry> [lastet ned 11. mai 2018]
- BBC (2018, 6. mai). Indian engineers kidnapped in Afghanistan's Baghlan province. *BBC News*. Tilgjengelig fra <http://www.bbc.com/news/world-asia-india-44023615> [lastet ned 9. mai 2018]
- Callahan, T. & Marty, F. J. (2018, 19. mars). *Tilting at Windmills: Dubious US claims of targeting Chinese Uyghur militants in Badakhshan*. Kabul: Afghanistan Analysts Network. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/tilting-at-windmills-dubious-us-claims-of-targeting-chinese-uyghur-militants-in-badakhshan/> [lastet ned 4. mai 2018]
- Erfanyar, A. S. (2018, 4. april). Afghan casualties: 1 018 killed, 792 wounded in March. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <https://www.pajhwok.com/en/2018/04/04/afghan-casualties-1018-killed-792-wounded-march> [lastet ned 9. mai 2018]
- Hamid, T. (2018a, 31. mars). Heavy clashes continue in Dasht-e Archi in Kunduz. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://www.tolonews.com/afghanistan/heavy%C2%A0clashes-continue-dasht-e-archi-kunduz> [lastet ned 11. mai 2018]
- Hamid, T. (2018b, 2. april). New Taliban unit focusing on night attacks in Kunduz. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://www.tolonews.com/afghanistan/new-taliban-unit-focusing-night-attacks-kunduz> [lastet ned 11. mai 2018]
- Islamic Emirate of Afghanistan (2018, 25. april). Declaration of the Islamic Emirate about the inauguration of Al Khandaq Jihadi operations. *Islamic Emirate of Afghanistan*. Tilgjengelig fra <https://alemarah-english.com/?p=28060> [lastet ned 23. mai 2018]
- IWRP, dvs. Institute for War and Peace Reporting (2018, 12. mars). *Overnight ban on telecoms in Afghan Provinces – Insurgents order shut down to avoid being tracked by security forces*. London: IWRP. Tilgjengelig fra <https://www.ecoi.net/en/document/1426626.html> [lastet ned 11. mai 2018]
- Kakar, A. (2018, 31. mars). Taliban shut 300 Kunduz schools: Striking teachers. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <https://www.pajhwok.com/en/2018/03/31/taliban-shut-300-kunduz-schools-striking-teachers> [lastet ned 11. mai 2018]
- Khaama Press (2018, 16. januar). 15 Tajikistani militants killed in Afghan Air Force raids in Badakhshan. *Khaama Press*. Tilgjengelig fra <https://www.khaama.com/15-tajikistani-militants-killed-in-afghan-air-force-raids-in-badakhshan-04278/> [lastet ned 4. mai 2018]
- Landinfo (2015, 6. februar). *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i Baghlan-provinsen*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://landinfo.no/asset/3067/1/3067_1.pdf [lastet ned 22. mai 2018]
- Landinfo (2017, 29. november). *Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordøstlige regionen*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://landinfo.no/asset/3643/1/3643_1.pdf [lastet ned 4. mai 2018]
- Muhammad, R. (2018a, 5. februar). 2 Taliban killed, 3 wounded in Baghlan clash. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <https://www.pajhwok.com/en/2018/02/05/2-taliban-killed-3-wounded-baghlan-clash> [lastet ned 9. mai 2018]
- Muhammad, R. (2018b, 19. mai). Security forces retake Baghlan's Tala Wa Barfak district. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/19/security-forces-retake-baghlan%E2%80%99s-tala-wa-barfak-district> [lastet ned 22. mai 2018]

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordøstlige regionen - oppdatering

- Naval Postgraduate School (u.d.). *Kunduz Province*. Monterey: Naval Postgraduate School. Tilgjengelig fra <https://my.nps.edu/web/ccs/kunduz> [lastet ned 9. mai 2018]
- OCHA (2018). *Afghanistan: Conflict Induced Displacement (as of 29 April 2018)*. Kabul: OCHA. Tilgjengelig fra <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps> [lastet ned 22. mars 2018]

Dette er et interaktivt kart. Landinfo hentet ut informasjonen 3. mai 2018.

- Pajhwok Afghan News (2017, 12. desember). Taliban capture 3 security posts, villages in Takhar. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <https://www.pajhwok.com/en/2017/12/12/taliban-capture-3-security-posts-villages-takhar> [lastet ned 9. mai 2018]
- Pajhwok Afghan News (2018a, 11. april). Stop massacring us, Kunduzis ask warring sides. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <https://www.pajhwok.com/en/2018/04/11/stop-massacring-us-kunduzis-ask-warring-sides> [lastet ned 11. mai 2018]
- Pajhwok Afghan News (2018b, 9. mai). 100 security forces missing after Tala wa Barfak fall. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <https://www.pajhwok.com/en/2018/05/09/100-security-forces-missing-after-tala-wa-barfak-fall> [lastet ned 11. mai 2018]
- Reuters (2018a, 28. april). Taliban seize Afghan district center, attack army base. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-attacks/taliban-seize-afghan-district-center-attack-army-base-idUSKBN1HZ0F1> [lastet ned 11. mai 2018]
- Reuters (2018b, 4. mai). Taliban fighters seize district in northern Afghanistan. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-security/taliban-fighters-seize-district-in-northern-afghanistan-idUSKBN1I50XU> [lastet ned 4. mai 2018]
- Salaam Times (2018, 16. april). Kabul electricity restored after Taliban downs pylon in Baghlan. *Salaam Times*. Tilgjengelig fra http://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2018/04/16/feature-01 [lastet ned 11. mai 2018]
- Sapai, B. K. (2018, 6. februar). *Afghanistan: Taleban collect Millions from electricity bills*. London: IWRP. Tilgjengelig fra <https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-taleban-collect-millions-from> [lastet ned 11. mai 2018]
- Shirzai, H. (2018, 9. mai). Govt forces missing after Baghlan's district falls to Taliban. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/govt-forces-missing-after-baghlan%E2%80%99s-district-falls-taliban> [lastet ned 11. mai 2018]
- SIGAR, dvs. Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (2018, 30. januar). *Amendum to SIGAR's 2018 quarterly report to the United State Congress*. Washington D.C.: SIGAR. Tilgjengelig fra https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/Addendum_2018-01-30qr.pdf [lastet ned 9. mai 2018]
- Tanha, G. M. (2018, 1. april). 8 rebels, 4 civilians killed in Badakhshan operation. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra <https://www.pajhwok.com/en/2018/04/01/8-rebels-4-civilian-killed-badakhshan-operation> [lastet ned 4. mai 2018]
- TOLO News (2018a, 16. januar). Five Taliban insurgents killed in ongoing Baghlan operation. *TOLO news*. Tilgjengelig fra <https://www.tolonews.com/afghanistan/five-taliban-insurgents-killed-ongoing-baghlan-operation> [lastet ned 9. mai 2018]
- TOLO News (2018b, 14. april). Security forces, Taliban locked in heavy clash in Baghlan. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/security-forces-taliban-locked-heavy-clash-baghlan> [lastet ned 9. mai 2018]
- TOLO News (2018c, 5. mai). Govt Forces retake Badakhshan's Kohistan district. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://www.tolonews.com/afghanistan/govt-forces-retake-badakhshan%E2%80%99s-kohistan-district> [lastet ned 4. mai 2018]
- UNAMA (2018, mai). *Special Report, Airstrikes in Dasht-e-Archi district, Kunduz Province, 2 April 2018*. Kabul: UNAMA. Tilgjengelig fra

Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den nordøstlige regionen - oppdatering

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_special_report_2_april_aerial_operations_final.pdf [lastet ned 11. mai 2018]

- UN Secretary-General (2018, 27. februar). *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*. New York: UN General Assembly. Tilgjengelig fra https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_27_february.pdf [lastet ned 11. mai 2018]
- UNAMA & OHCHR (2017, juli). *Afghanistan. Protection of Civilians in Armed Conflict. Midyear Report 2017*. Kabul: UNAMA & OHCHR. Tilgjengelig fra https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_midyear_report_2017_july_2017.pdf [lastet ned 11. mai 2018]
- UNAMA & OHCHR (2018, februar). *Afghanistan. Protection of Civilians in Armed Conflict. Annual Report 2017*. Kabul: UNAMA & OHCHR. Tilgjengelig fra https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2017_final_6_march.pdf [lastet ned 11. mai 2018]

Muntlige kilder

- Internasjonal kilde. E-post 2018.
- Internasjonal organisasjon. E-post 2018.
- Internasjonal organisasjon, samtale i Kabul april 2016.

© Landinfo 2018

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.